

Taller d' iniciació al folklore valencià a través de la dolçaina

Daniel Jover Uroz

DESCRIPCIÓ

Voldria destacar aquest breu paràgraf que defineix la música tradicional segons la UNESCO: «La música tradicional a escala mundial són les formes musicals modelades en les diverses cultures que contribueixen a salvaguardar i revitalitzar el patrimoni cultural immaterial. Si bé la música és un llenguatge universal, apareix a través de formes diferents i en diferents ocasions de la vida de cada societat. La música tradicional forma part important del folklore de cada comunitat i els processos de difusió amb altres formes musicals han contribuït de manera fonamental a la creació de la música popular actual.»

La música tradicional valenciana ha viscut un ressorgiment a partir de la dècada dels vuitanta a les nostres terres, tot gràcies a un instrument, la dolçaina. Si bé és cert que la música oferida per les bandes de música dels nostres pobles i ciutats sempre ha estat present en les nostres vides, la dolçaina cobreix un àmbit de la música tradicional que solament s'ha mantingut amb el pas del temps en xicotetes festivitats i celebracions de molt pocs pobles.

La idea d'aquest taller és introduir l'alumne en un seguit de coneixements musicals al mateix temps que descobreix la tècnica i el desenvolupament de la interpretació de la dolçaina a través de peces tradicionals del folklore de casa nostra.

OBJECTIUS I METODOLOGIA

Els objectius que haurà d'assolir l'alumnat seran els següents:

- Buscar una relació entre els coneixements del llenguatge musical i la pràctica de l'instrument avançant progressivament a partir del nivell establert.
- Buscar una correcta posició del cos a l'hora d'executar el nostre instrument, a través d'una posició natural que evite postures errònies.
- Obtenir una correcta emissió, articulació i afinació del so a través de la pressió de l'aire produïda des del diafragma.
- Controlar la musculatura de la nostra embocadura sense crear cap tipus de tensió.
- Conèixer les parts de la dolçaina i el manteniment particular de cadascuna.
- Aprenentatge de l'àmbit de la digitació de la dolçaina i la pressió necessària per a cada so.

- Educar l'oïda de l'alumne per a aplicar-ho dins de la sonoritat, registre i timbre de la dolçaina.
- Investigar les possibilitats sonores de l'instrument dins del nivell en el qual es trobe l'alumne.
- Comprendre i interpretar les característiques expressives que requereix cada obra que interprete l'alumne.
- Entendre les articulacions exigides per cada obra.

CONTINGUTS ESPECÍFICS

- Producció del so. Control de l'afinació, qualitat del so, desenvolupament dels músculs facials i flexibilitat dels llavis a través d'exercicis tècnics enfocats a la digitació i a la respiració:
 - o Escales i arpegis
 - o Notes mantingudes
 - o Intervals
 - o Pràctica de diferents articulacions i atacs.
 - o Exercicis per a *vibrato*.
 - o Exercicis per al tracte
- Interpretació d'un repertori amb una dificultat adequada al nivell de l'alumne.
- Aprenentatge dels diferents tipus de danses i balls tradicionals valencians.
- Necessitat de pràctica en conjunt amb altres companys per a:
 - o Desenvolupar l'afinació i la precisió rítmica cambrística.
 - o Adequar-se a escoltar altres veus i adaptar-se a l'equilibri del conjunt.
 - o Disposició necessària per a saber integrar-se en un grup o per a actuar com a responsable del conjunt.

BENEFICIS DE L'APRENENTATGE DE LA DOLÇAINA

L'ensenyament de la dolçaina té com a objectiu principal el desenvolupament de l'alumne dins de l'instrument. Es pretén així aconseguir un nivell de sensibilitat auditiva per a obtenir una bona qualitat del so.

A més, es busca tant la contribució del desenvolupament de la tècnica com cadascuna de les possibilitats sonores i expressives de l'instrument. D'aquesta manera s'obté una perfecció gradual de la qualitat sonora.

D'altra banda, es pretén que l'alumne adquireixca una autonomia en els moments que se li presenten qüestions relacionades amb la interpretació, com ara l'articulació, el fraseig, la digitació o el *vibrato*. Tot això dependrà de les exigències de l'obra que s'execute.

La finalitat de tot aquest aprenentatge serà que l'alumne valore i entenga la música tradicional valenciana. Ha de comprendre la riquesa del nostre patrimoni cultural aprenent a tocar un dels instruments més destacats dins d'aquest estil, coneixent no solament la tècnica en si, sinó també l'origen d'aquests instruments, la figura del músic popular i la seua importància dins de les àrees rurals i urbanes del nostre territori.

PROGRAMA

1. PRESENTACIÓ DE LA DOLÇAINA

- Origen de l'instrument.
- Parts de què es compon.
- Composició material i elaboració de l'instrument.
- Importància del muntatge de la canya.

2. PRIMERS PASSOS PER A TOCAR LA DOLÇAINA

- Posició correcta del cos.
- Execució bàsica per a produir el so.
- Articulació de l'embocadura.

3. CONCEPTES BÀSICS DEL LENGUATGE MUSICAL

- Figures rítmiques (negra, blanca, corxeraí).
- Coneixement de les notes (do, re, mií).
- Mesurament i control de cadascun dels exercicis i peces musicals.

4. DESCOBRIMENT DE LA MÚSICA POPULAR.

- Tipus de gèneres musicals (dances, jotes, cercaviles, cançons popularsí).
- Origen i procedència de cada tema musical.
- Comprendre el significat de cadascuna de les peces que es van interpretant.

MATERIAL QUE CAL APORTAR

- Dolçaina, canya i tudell valorat en 40 ¤ aproximadament.
- *Estudiant la dolçaina*, vol. 1. Ed. Impromptu.

AVALUACIÓ

Assistència mínima del 80 % del total d'hores. S'avaluaran els coneixements adquirits al llarg de totes les classes.

ADREÇAT A

Tots els alumnes, amb coneixement musical o sense, i que tinguen interès per la música.

PERIODITZACIÓ

- Del 15 d'octubre al 17 de desembre de 2018
 - Dilluns de 15.30 a 17.00h.
 - 10 sessions
 - 15 hores
 - 15 hores ICE
-
- Octubre: 15, 22 i 29
 - Novembre: 5, 12, 19 i 26
 - Desembre: 3, 10 i 17

Lloc: Sala Salvador Allende (baixos del Paranimf)

NOTA

PER A L'OBTENCIÓ DEL CERTIFICAT ÉS IMPRESCINDIBLE:

*UNA ASSISTÈNCIA MÍNIMA DEL 80 % DEL TOTAL D'HORES DEL CURS

*ESTAR AL CORRENT DEL PAGAMENT DEL CURS

*SUPERAR LA PROVA AVALUACIÓ PROPOSADA PEL PROFESSOR

*RESPONDRE A L'ENQUESTA DE SATISFACCIÓ DEL CURS
